

<http://www.bna.lv/site/?id=63487&ind=0>

SKANDĀLS TURPINĀS: Dogo ražotājs tikai sola sadarboties

Autors: BNA LATVIA, 26/01/2016 10:20

Zemkopības ministrijas (ZM) izveidotā izpētes grupa publiskojusi starprezultātus pētījumam, kura mērķis ir noskaidrot iemeslus smagas suņu slimības uzliesmojumam Latvijā. Barības ražotājs Tukuma straume piekritis sadarboties ar veterinārārstiem.

Svētdien pētnieku rīcībā tika nodots kārtējais megaesophagus (ME) upuris. «Suņa veselības stāvoklis pasliktinājās, un dzīve kļuva mokoša. Vecais organisms vairs nespēja sadzīvot ar megaesophagus,» Neatkarīgajai vēsta veterinārārste Lita Konopore. Ieskaitot šo nabadziņu, Latvijā klīniski apstiprināti jau 140 barības vada dilatācijas gadījumi pusotra gada laikā. Tas ir ļoti daudz. Aprakstā par pētījuma gaitu un rezultātiem vadošā pētniece Ilze Matīse, piemēram, min, ka Pensilvānijas štata universitātes klīnikā 10 gadu laikā savākti un apkopti dati par 136 ME gadījumiem. Tā ir references klīnika – tas nozīmē, ka specializējas darbā ar šādiem sarežģītiem gadījumiem. Salīdzinājumam – pirms 2014. gada Latvijā divās references klīnikās reģistrēti tikai viens līdz divi ME gadījumi gadā.

Barība jāpēta vēl

Neatkarīgā jau vēstīja, ka pērn veiktajā retrospektīvajā pētījumā fiksēti 70 saslimšanas gadījumi. Savukārt nevienā citā valstī saslimšana nav pieaugusi. Šādu informāciju sniegusi Eiropas mazo dzīvnieku veterinārārstu asociācija FECEVA.

Pašlaik turpinās Zemkopības ministrijas (ZM) sāktais pētījums. Pamazām cita pēc citas tiek izslēgtas sākotnējās versijas – diferenciāldiagnozes. Sākotnēji tās bija astoņas: akrilamīds (toksiska viela, kas rodas no ogļhidrātiem, tos apstrādājot augstā temperatūrā), botulisms, disautonomija, smagie metāli (svins u.c.), tallijs, organofosfāti, nezināmas izcelsmes vielas, megaesophagus (neiromuskulāra slimība). Pašlaik izpildīta apmēram puse no pētījuma plāna. Vēl jāveic kontroles grupas komplektācija un izmeklēšana, turpinās izmeklējumi uz botulismu un nepieciešama organofosfātu un nezināmu vielu izpēte. Arī barības izmeklējumi vēl nav pabeigti – atlikusi barības kvantitatīvā analīze (mikroelementi, piedevas, vitamīni).

Loterija skandālu nekompensē

Jāatgādina, ka tieši viena zīmola barība ir visbiežāk konstatētais kopīgais faktors ME skartajiem suņiem gan iepriekšējā, gan tagadējā pētījumā. To ēduši 94% saslimušo. Līdzšinējās bakterioloģiskajās un ķīmiskajās pārbaudēs būtiskas novirzes no normas nav atrastas ne dzīvnieku asinīs, ne barībā. «Šie rezultāti tomēr neļauj secināt par barības pilnīgu drošumu, jo vēl pētījumu plānā ir palikuši izmeklējumi uz organofosfātiem un atsevišķu mikroelementu, piedevu un vitamīnu līmeni zīmola A barībā,» teikts pētījuma atskaitē.

Protams, turpinoties neziņai par slimības cēloņiem, krīzes situācijā atrodas Dogo zīmols. Tā ražotājs un izplatītājs Tukuma straume rīko produkta virzības kampaņas, taīsa loterijas, dod atlaides, taču skandāls sausās barības noietu ietekmē negatīvi. Piemēram, Rimi Latvija veikalu ķēde apstiprina, ka pēdējā pusgadā audzis pieprasījums pēc Dogo konserviem un samazinājies pieprasījums pēc Dogo sausās barības.

Stratēģija – noliegums

Ar krīzes komunikāciju uzņēmumam nesokas. Tas apšaubā faktiski visu, kas saistīts ar pētījumu. Gan to, ka problēma pastāv, gan saslimušo suņu skaitu un pētnieku kompetenci. Kaut arī pētījums sāks ar ZM ziņu, iesaistoties zinātniskajam institūtam BIOR. Pētījuma programma sākotnēji saskaņota ar pašu Tukuma straumi. Un apšaubīt pētnieku kvalifikāciju ir vienkārši muļķīgi. Ilzei Matīsei, kas vada pētījumu, ir maģistra grāds

mikrobioloģijā, imunoloģijā un preventīvajā medicīnā, kā arī ASV Aiovas universitātē iegūts doktora grāds veterinārajā patoloģijā. Pētījuma darba grupā ietilpst arī LLU Veterinārmedicīnas fakultātes mācībspēki – epidemiologs Ivars Lūsis, veterinārārste Kristīne Drevinska un patoloģe Inga Pigiņka. Vārdu sakot – visi savas jomas profesionāļi.

Pagājušajā nedēļā uzņēmums izplatīja paziņojumu, ka iesaistīsies pētījumā, un šonedēļ aicina uz tikšanos Latvijas Veterinārārstu biedrību, «lai veicinātu sekmīgu sadarbību». Valdes priekšsēdētāja Aivara Podnieka prioritāte esot suņu veselība. Tomēr viņa komunikācija ar Neatkarīgo liecina, ka uzņēmuma attieksmē būtiski nekas nav mainījies: «Uzskatām, ka, pirmkārt, ir objektīvi jānovērtē, vai problēma pastāv. Otrkārt, ja problēma pastāv, tad jāpiesaista ārvalstu eksperti, kas ar šo slimību strādā jau gadiem.»

Neraugoties uz ražotāja iebildēm, pētījums turpinās un Latvijas Veterinārārstu biedrība pauž pateicību ikvienam briesmīgās slimības skartā suņa saimniekam, kurš sava četrkājainā drauga mirstīgās atliekas nodod pētnieku rīcībā. No tā var būt atkarīga citu suņu dzīvība.

UZZIŅAI

- No 2015. gada maija līdz decembrim konstatēti un paraugi savākti no 70 jauniem megesophagus (ME) gadījumiem.
- Latvijā pēdējā pusotra gada laikā apstiprināti 140 gadījumi.
- Decembrī konstatēti 9 jauni gadījumi.
- No 70 suņiem ar ME pēdējā pusgada laikā 13 ir miruši vai tikuši iemidzināti sliktā veselības stāvokļa dēļ.
- Pētījumā iesaistījušās 20 klīnikas.
- ME gadījumi konstatēti 28 administratīvajās teritorijās.
- Visbiežāk konstatētais kopīgais faktors ME skartajiem suņiem ir barošana ar viena zīmola barību. Konstatēts, ka 94% suņu ir baroti ar šī zīmola barību.

Avots: ZM pētījums Barības vada dilatācija suņiem – pētījuma plāns, gaita, rezultāti uz 22.01.2016.